

af den Mand's Digtighed, som driver den; er han dgtig, kan han bringe Noget ud af den, men er han en Klodrian, kan han ikke gjøre Noget ved den, og saa faaer han heller Intet ud af den. Det Betegnende ved Taxationen er, at den er løs og kun kan blive løs, thi det er hverken den Ene eller den Anden muligt at sige: Saa og saa Meget er Monopolet værd. Hvad der er det mest betegnende ved det hele Monopol, det er, at den paagældende Mand kun har en Ret til at farve for Møenboerne, men disse have ingen Forpligtelse til at lade farve hos ham; var det Tilfældet, da havde Monopolet en Værdi, da havde det nogen Betydning, men at det i Virkeligheden ikke har den store Betydning, som man har tillagt det, viser sig ogsaa tilfulde. Manden har først efter de Beregninger, han har anstillet, opgivet det til 60,000 Rb.; saa nøies han med at sige: Ja, naar jeg kan faae 30,000 Rb., saa er jeg tilfreds; derefter tilbyder han det til 28,000 Rb., nu ere vi komne ned til 14,000 Rb. og maaskee kunne vi komme endnu længere ned. Det har aldrig været min Hensigt at ville gaae Manden for nær, men jeg kan ikke skjønne rettere, end at han maa faae fuld Erstatning, naar han faaer den af os til Disposition stillede Sum.

**S. Sage:** Det forekommer mig, at det ikke var en ganske billig Bebreidelse, den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) gjorde Udvalget, den, at man har søgt at faae en ny Taxation. Der forelaae en Taxation over det Monopol, om hvilket vi her forhandle, som fra alle Sider blev erkjendt for at være i høi Grad mangelfuld og ufuldstændig; der var altsaa ingen Grundvold for Thinget at bygge paa, og det var derfor naturligt, at Udvalget, for at have Noget til Veiledning, henvendte sig til Ministeriet, som med stor Smøbekommen og meget hurtigt erhvervede en ny Taxation af Mand, der ansaaes for fuldkommen kyndige. Jeg skal villig erkjende, at jeg finder Mangler ved Taxationer, men de ere ikke store; ved de forskjellige Beregninger, jeg har gjort, har jeg fundet en Difference af ca. 600 Rb., som jeg tilstaaer jeg ikke ret kan finde Oplysning om, men større

er Forskjellen ikke, efterat jeg nøie har gennemgaaet Sagen, og Spørgsmaalet er nu, om man skal assee fra denne Taxation, der saaledes er foregaaet. Da Sagen tidligere var for, har jeg erkjendt, og det har bekræftet sig ved de Oplysninger, der foreligge fra Taxationsmændene, at dette Monopol ikke kan ansees for i høi Grad at trykke Møens Beboere; Cieren udfører Arbeidet omtrent for de samme Priser, som Farverne faae her i Kjøbenhavn, og det kan derfor ikke siges, at Befolkningen lider stærkt ved at være bunden til den ene Farver paa Den. Det er ogsaa fuldkommen rigtigt, at de ogsaa kunne lade farve andre Steder, men mine Herrer, De vide meget godt, at Ideen gjør overordentlig meget; om end Befolkningen ikke lider noget Tryk derved, er den Idee, at de ikke kunne gaae til nogen Anden, Noget der uvilkaarlig virker paa dens Phantasi og gjør, at de troe, at de dog maae betale Arbeidet dyrere. Herom er et Vidnesbyrd i en Adresse med talrige Understrifter, der er indkommen, hvori disse Klager lyde, og hvori der navnlig menes, at den fattigste Deel af Befolkningen bliver traadt for nær, ved at Monopolet bestaaer. Det er imidlertid ikke alene fra den Side, at jeg skal tilraade Vedtagelsen af det Forslag, som Mindretallet har stillet; jeg har troet — og derfor har jeg subsidiairt sluttet mig til Fleertallets Forslag — at man virkelig havde Udsigt til for en lavere Sum at faae Monopolet afløst; men naar den ærede Ordfører fremhæver sin personlige Erfaring, saa maa jeg stille derimod den Erfaring, jeg har erhvervet, navnlig i de sidste Dage, efter nøiere at have undersøgt Sagen. Det er min Overbeviisning, at man ved at vedtage Fleertallets Forslag gjør, at Lovforslaget ikke kan benyttes, at det ikke vil føre til noget Resultat. Ja, maaskee om nogle Aar, men Spørgsmaalet er, om vi nu ønske Monopolet afløst eller ikke. Jeg vil minde om, at vi i saa Henseende have været overordentlig heldige her i Danmark; thi efterat vi have indført Næringsfriheden, er det jo klart, at det er vor Pligt at faae saadanne Monopoler afløst; det kunde virkelig ikke gaae an, om man sagde til alle Byerne: Nu skal der være Næringsfrihed, og I maae bære det Skub, som Næringsfriheden giver, uden at